

NUMĂRUL 10 BANI

ABONAMENTELE
 Incep la 1 și 15 ale fiecărei luni și se plătesc tot-d'a-nu înainte
 In București la Casa Administrației
 în județe și străinătate prin mandate postale
 Un an în țară 30 lei; în străinătate 50 lei
 Sase luni . . . 15 „ „ „ „ „ 25 „
 Trei luni . . . 8 „ „ „ „ „ 13 „
 Un număr în străinătate 30 bani

MANUSCRISELE NU SE ÎNAPOIAZĂ
REDACTIA
 No. 3.—STRADA CLEMENȚEI.—No. 3

ERPOCA

NUMĂRUL 10 BANI

ANUNCIURILE
 în București și județe se primesc numai în
 Administrație
 la streinătate, direct la administrație și la
 toate oficiile de publicitate
 Anunțuri la pag. IV 0.30 b. lină
 „ „ „ „ III 2.— lei „
 „ „ „ „ II 3.— „ „
 Inserțiile și reclamele 3 lei rîndul
 Un număr vechi 20 bani
ADMINISTRAȚIA
 No. 3.—STRADA CLEMENȚEI.—No. 3

TELEFON

REMANIANAREA MINISTERIALĂ

Două mari răspunderi

D. Andrei Baltes, redactor la *Tri-buna* din Sibiu, a fost alaltăieri condamnat la cinci luni închisoare ordinară, pentru că a arătat în acea curgătoare foaie, măcelurile Românilor de la Mehadia, de acum cit-va timp.
 Este poate a zecea condamnare politică în un timp foarte scurt.
 Pentru ce d. Sturdza nu intervine pe cale diplomatică, așa cum îndemna în 1893 pe miniștrii conservatori să facă apropos de condamnările în chestia *Memorandului*?

Ne fiind în 1893 la guvern, d. Sturdza era nevoit să dea număf sfaturii nouă cari eram la putere și să ne califică de nemernici și trădători fiind-că nu am crezut de cuviință a le urma.

Astăzi, d. Sturdza este în fruntea cabinetului și a ministerului de externe. Astăzi nu are vreme de a da sfaturi altora; este destul să lucreze singur, să facă pe samsarul cinstit și să intervină.

Pentru ce nu o face? Ocazia este admirabilă. Oare nu cum-va astăzi nu voește să facă pe samsarul cinstit, fiindcă este un ministru necinstit?

Alta.
 Decind liberalit cu d. Sturdza sunt la putere, 15—20 de romini din Ungaria au fost condamnați la închisoare, închisoare pe care au făcut-o.

Pentru ce d. Sturdza nu l'a îndemnat ca să se refugieze în România, ca să evite ast-fel împlinirea pedepsei?
Căci acest sfat Va dat d. Sturdza, d-lor Rațiu, Coroianu, Lucaciū, etc. acum trei ani.

D. Sturdza a îndemnat pe membrii comitetului național, condamnați la închisoare, să nu se supună *«verdictului nedrept și barbar»*.

El le oferea azil în România și chiar le promitea că partidul va plăti fie căruia o pensie anuală.
 Intr-o întrunire publică din 1894, d. Sturdza exprima în public opinia pe care o exprimase în particular d-lor Rațiu, Coroianu, Lucaciū, etc. Iată, în adevăr, ce limbă ținea la Baile Eforiei:
«De examinat era—nu dacă trebuiau să devie martiri, căci martiri erau, ci ce trebuiau să facă, după terminarea de la Cluj, ca să fie și mai departe utilii cauzei naționale.»

«Ei le-ași fi zis:—Nu vă supuneți verdictului nedrept și barbar al tribunalului pe care singur l'ați declarat de necompetente. Ori în închisoare, ori afară din închisoare, martiri sunteți, căci martir este acela care își lasă patria și căminul, care se duce de la ai săi în lumea streină. Dar ești afară în lumea mare la care ați făcut apel și în care eu toți avem încredere, ești și bateți la toate ușile și cereți de la Europa întregă—dreptate să fie și pentru Românii din Ungaria.»

Astăzi ești la putere, d-le Sturdza, astăzi ai la dispoziție bugetul Statului, astăzi poți primi în țară pe ori cine fără teamă, ca nu-cum-va ciocoi și fanarioii să l'expulzeze, căci legea expulzării o ții d-ta în mână.
 Încă odată, pentru ce nu înviți pe toți acești noul martiri ca să-și lase patrie și cămin și să vină în lumea cea mare a Românișmului, în România liberă, guvernată de liberali?

Pentru ce? Pentru că acum trei-patru ani, căutăf să aduci pe toți condamnații romini din Ungaria, nu de iubirea lor sau de dragostea cauzei naționale, ci numai și numai ca să cauzezi încurcături guvernului conservator de atunci, ca să întregi și agitare în spirite.
 Astăzi, ai fi foarte încurcat dacă vreun biet' condamnat ar avea nenorocita idee ca să se refugieze la noi. Dar, mai drept, nu ai fi încurcat de loc, căci l'ai expulza pur și simplu, așa cum stă în tradiția partidului de a expulza pe Romini, tradiție stabilită de *memoriorul I. Brătianu* și pe care ai încercat și d-ta o a pune în practică cu privire la Romini Macedoneni.

Dar, ne va întreba, poate, cine-va, de ce atita pierdere de timp ca să punem în contrațiere pe omul cel mai păcătos și pe partidul cel mai șarlatan din lume?

Cine, ni se va zice, nu știe panglăriile necinstite ale unui Sturdza? Cine nu cunoaște excocheriile politice ale colectivității?
 Ei!... Chestia este mai sericăsă de cit pare unora.
 Nu pentru plăcerea de a infunda pe un Sturdza și pe liberali, punem ace-

stea în evidență, ci pentru a inculca în spiritul public învățămintele cari ies din o detestabilă și infamă politică.

Publicul uita ușor, el nu are în genere memoria trecutului, ci toată încordarea spiritului lui se concentrează asupra prezentului, asupra celor ce cine-va spune sau afirmă în un moment dat.
 Această lipsă de memorie poate în unele cazuri să fie un lucru bun, în viața publică.
 Poate să fie un lucru bun, cînd e vorba ca cetățenii să uite greșele mic și ordinare ale unui guvern, sau ale unor oameni de mare valoare.

Lipsa de memorie însă este un defect foarte grav, cînd ea are de rezultat ca să încurajeze la oamenii politici puțin scrupuloși, șarlatania, bătaia de joc de sentimentele cele mai scumpe; cînd din cauza scurtei memorii a publicului, un politician ordinar, cum este Sturdza, sau un partid de șarlatani, cum sunt liberalii, pot să vină și să revină continuu la putere, iar venirea lor la putere echivalează cu triumful neonestității, al șarlataniei și al răului public.

Sunt lucruri pe cari un popor demn și de inimă nu le poate uita.

Nu pot Francezii să uite luarea Alsaciei și a Lorenei; nu putem noi uita luarea Basarabiei.

Nu putem de asemenea uita că partidul liberal se făcuse campionul naționalismului înfocat și nebun, că entuziasmase lumea cu această paradă de patriotim, pentru a ajunge la putere și să facă ceea ce toată lumea vede că face.

O responsabilitate trebuie să apese asupra unui om politic sau asupra unui partid, cînd el își asumă o sarcină așa de delicată, aceea de a face să treacă nouă milioane de romini la perspectiva unui viitor mai bun.

Două mari răspunderi înaintea țarei și înaintea istoriei au liberalii în curs de 20 de ani: Una, că au perduf prin netrebnicia lor Basarabia la 1878; cea laltă, că au amăgit lumea în 1892-95, prin șarlatania lor cu chestiunea națională.

Suntem siguri că pe cea d'intii nici un romin nu o uită—afară poate de colectivisfii.

Este de o mare datorie națională să nu uităm nici pe aceasta a doua.

PRINCIPII LIBERALE

Stăruința unui deputat, rugat de un client a face ceea-ce cinstit și legalmente este permis și posibil pentru a trece prin filiera reglementară a Camerii, un proiect de lege, constituie niște interveniri și stăruințe ce sunt acte oneste, licite și permise celuilui mai scrupulos om din societate.

«Voiața Națională»

ISPRAVĂ LIBERALĂ

În toamna anului 1895, sub conservatori, se cumpărase, pe bulevardul Ferdinand, colț cu strada Rotari, un teren de școală și se începuse de d. arhitect Magni, confecționarea planului care a și fost aprobat de consiliul tehnic.
 În vara anului 1896, școala trebuia să fie sfîrșită.
 Grație activității administrației libereale, s'a pus, tocmai în toamna anului 1897, abia piatra fundamentală a celei școli.

O așa minunată ispravă nu putea trece nebagată în seamă.
 Sub conservatori s'au zidit peste 20 de școli primare și două edificii mărete pentru școli de comerț. Nimeni nu se gândise însă că, la punerea pietrei fundamentale, sau chiar la inaugurarea unei școli primare, să se însceneze manifestațiuni populare.

Liberalii însă au organizat ceremonie, manifestație, discursuri și șampanie pentru punerea pietrei fundamentale a unei școli ce de un an deja trebuia să fie sfîrșită, iar primul a rostit un mare discurs publicat în extenso în *Voiața Națională*, spre a spune că el, C. F. Robescu, e pentru școală, iar reacțiunea contra.

Un asistent făcea cu acest prilej următoarea reflexie:
 Foarte multă dreptate are domnii Robescu. D-voastră credeți că trebuie țarei școli. El știe că-l trebuie discursuri.

Remaniare ministerială

Remaniare. — D. M. Ferechide.—
 D. A. Stolovan.— D. Al. Djuvara.—Concluzie.

Remaniare

E un lucru hotărît că înainte deschiderii Corpurilor Legiuitoare vom avea o dislocare ministerială. Sunt trei miniștri cari vor părăsi cabinetul pentru a reintra în rândurile majorității guvernamentale, dintre cari unul cu deplină voie, cel-alt cu voie și fără voie și cel d'al treilea silit.

D. M. Ferechide

Cel d'intii este d. Ferechide, ministru de interne. D-sa nu vrea să mai fie ministru și putem afirma chiar ca fusese numit fără voie, atunci cînd fu însărcinat d. Sturdza cu formarea ministerului. Actualul ministru de interne, e silit de onoruri, mai ales cînd ele periclitează interesele sale materiale. Pentru d. Ferechide, a fi în minister înseamnă—după morala colectivistă—o pierdere de vreme zadarnică, o adăverată belea, o ruină reală a afacerilor sale particulare. Sarcina de ministru, așa înțeleasă, produce roadele pe cari le cunoaștem cu toții. Indiferența cea mai desăvîrșită în ceea ce privește afacerile departamentului pe care îl conduce, lipsa de zel, de aplicădine, de dragoste pentru a face ceva, un provizorat dăunător intereselor pe atit de importante în ceea ce privește, mai ales, un departament ca acel al internelor.

De aceea d. Ferechide vrea cu ori-ce preț să se întoarcă în sinul majorității, să și reia clientela de avocat, mai ales cînd e în situațiune de a se ști că omnipotența colectivistă nu va avea un așa lung train.

D. An. Stolovan

Cu d. Stolovan lucrurile stău cu totul alt-fel. D-sa nu simte nevoile pe cari le are d. Ferechide și, cu toată neplata ratelor sale la Credit, nu simte o imperioasă trebuință de a părăsi ministerul. Ba, din contra. La d-sa însă se întimplă cu totul alt-ceva. În deosebț de incapacitatea absolută ce a dovedit ca ministru de resort, s'a mai dovedit și inutilitatea sa în politică. Fără talent, fără contingent, fără prieteni, fără a fi constant într-o grupare politică, ne fiind de loc indispensabil, e eliminabil ori cînd, considerîndu-se de către toți din partid ca o cantitate negliăjabilă. Mai ales că se știe de toți că Stolovan, dat afară din minister, nu e nici de cum primețdiș și va continua, ca și altă dată, să dejunze la Aurelian și să prinzească la d. Sturdza.

D. Al. Djuvara

El privește pe D. Djuvara, aci va fi nevoie de o mică sfortare din partea d-lui Sturdza și a acelor cari pîndesc locul său. Ministrul de justiție și-a luat rolul în serios. E ministru, a murcit și s'a căciulit foarte mult pentru a fi, și ține să rămie ministru.

Prepară proiecte, reformează codul civil, atinge și rezolvă grave și grele probleme sociale, și un om care deutează ast-fel, nu prea lasă să se creadă că va fi eliminat cu ușurință. Mergem chiar mai departe. Se știe cu cîtă umilintă d. Djuvara, ascultă pe d. Stătescu și vrea să treacă că altărnă în politică de pulpăna președintelui Senatului. Ei bine, suntem încredințați că d. Djuvara ar fi capabil să se opintească chiar contra șefiei și poruncilor acestuia.

Cu toate acestea remaniare ministerială în sensul arătat de noi, se va face.

D-nii Ferechide, Stolovan și Djuvara vor fi înlocuiți prin acei cari dau de lucru d-lui Sturdza,—înțelegem pe cei de la Drapelul.

Concluzie

Eliminarea acestor trei persoane din ministerul d-lui Sturdza, are și o altă semnificație politică. Înseamnă succesul Ocultei și al lui Gogu Cantacuzino, micșorarea influenței d-lui Stătescu, anihilarea desăvîrșită a d-lui Sturdza și îngroparea așa zisilor aurelianiști. Trebuie să observăm că această remaniare o gîndește d. Dim. Sturdza. Noi nu putem ști întru cît socoteala d-sale se va potrivi, cît de mult sunt și

alți liberali, destul de numeroși, cari voesc nu remaniare, ci schimbarea chiar a firmei.

ANVERS și ROTTERDAM

Este știut că guvernul a isbutit, prin modul cum a lucrat în afacerea legăturii maritime a României cu portul Rotterdam, să îndispue piața Anversului.

De atunci s'a pornit în Belgia o campanie de discreditare a grînelor noastre, care a și provocat protestările Camerii de comerț din Brăila.

Ca să se vadă întinderea răului ce ni s'a făcut, să arătăm prin două cifre cît de însemnată e pentru noi piața Anversului și cît de neînsemnată piața Rotterdamului.

În anul 1896, am avut un export în:
Belgia de 113,848.799 lei
Olanda 4.263,823 „

E drept că Olanda exportează și mari cordoane pentru miniștrii cari nu aleargă de cît după așa deșertăciuni.

AFACEREA CORBESCU

Ne-am ocupat ieri de partea ce privește pe partidul național-liberal, în afacerea Corbescu.

Să ne ocupăm acum de însuși d. Corbescu.

D-sa publicase o primă scrisoare spre a anunța că zăbovește cu răspunsul d-sale spre a se înarma cu oarți-cari documente, menite a spulbera inviniurile noastre.

N'am văzut însă în răspunsul d-lui Corbescu un singur document.

Nu cum-va d-sa n'a putut să capete măcar acele certificate ce se dau adesea de compezență și după cari ni se zice că ar fi avertat?

Ori-cum ar fi, cert este că scrisoarea d-sale se mărginește a înșira niște rapoamamente cari îi fac situația și mai rea după publicarea scrisorilor de cit înainte.

Așa, deputatul liberal ne întreabă ce influență putea să aibă d. Rămniceanu, de la care nu depindea nici soluțiunea pe care Eforii erau chemați să o dea pe răspunderea lor, nici controlul autorității tutelare a ministerului de interne și a Camerelor, în cît să-i se dea 20,000 lei?

De rîndul nostru, întrebăm ce nevoie e de aceste ipoteze, cînd fapt netăgăduit este că proprietarul a fost pus la cale să ofere cei 20,000 lei?

Tot d. Corbescu mai întreabă de ce și-ar fi prăvit serviciile la 10,000 lei, iar acelea ale d-lui Rămniceanu la 20,000.

Aceste ipoteze, lipsite de ori-ce interes, nu sunt menite de cit a tutunea destiunarea prin complicități înșelătoare.

Noi raționăm pe fapte, nu pe ipoteze. Fapt este că s'au dat bani. Acest lucru nimeni nu-l tăgăduiește. Neîndolenie este că o afacere,—care de sigur nu era rea pentru proprietar, de oare-ce a putut cu ușurință să împartă baesiguri de cite 20,000 lei,—s'a îndeplinit. Sigur este că oamenii înteresțați, avocați și proprietari, au depus «interveniri și stăruințe», spre a se face afacerea.

Toate acestea, departe de a infirma, confirmă din potrivă versiunea noastră despre amestecul d-lui Corbescu, ba chiar dau singura explicațiune plausibilă ofertei de 20,000 lei făcută d-lui Rămniceanu, precum și refuzului acestuia de a primi banii.

Acum să mai adăgăm un amănunt: Partea din moșia cumpărată de Eforie, are după arătările legii, o întindere de 11.490 pogoane.

Se zice însă că moșia n'are o asemenea întindere.
 Ceea-ce putem afirma, în această privință, este că atit în expunerea de motive ce însoțește legea, cit și în textul legii, se zice că Eforia cumpără acea moșie, în întindere de 11.940 pogoane.
 Iar în actul de cumpărătoare ce se află la tribunal, se zice numai că Eforia cumpără partea indiviză, din acea moșie, cum se arată în plan, fără a specifica numărul pogoanelor, ca în lege.
 Ne oprim, pentru azi, avînd încă a reveni asupra acestei afaceri.

DIN LUMEA LITERARA

Scoala și Literatura

Am sfîrșit de citit una din cele mai recente publicațiuni pe cari ni le trimite Parisul: *Educația Națională* de Maurice Wolf. Este încă un glas care se adaugă la corul celor ce de cît-va ani înceacă strigă împotriva insuficienței principiului pe care școala franceză modernă este ridicată.

Se știe că, mai ales după cercetările făcute de Buisson, Fouillée și Bonzon, cari au determinat raportul direct dintre răspîndirea instruiției și creșterea criminalității, o întregă pleiadă de scriitori cer reforma-tea temelilor școlii moderne. Carrea lui Wolf pledează și ea pentru aceeași cauză, ea și publicația tot așa de recentă a lui Leon Bourgeois: *Educația Democrată*: instruițiunea nu este folosităare fără educație; școala întemeiată numai pe unul din aceste principii produce răi oameni și mai răi cetățeni; datele statisticei ne-o dovedesc cu prisosință.

Școala noastră, ridicată pe aceleaștemelii ca și cea franceză, suferă de aceeași lipsuri de cari se plînge Wolf și cei-alții ca dînsul. Într'un articol, provocat de cartea *Crime et Vécile* a lui Jaques Bonzon, am arătat cum datele statistice, procurate de scrierea d-lui profesor Tanovicanu, țințese la niște încheeri tot așa de triste ca și cele pe cari statistica franceză, le da.

Nu mai încapă îndoială că reformarea școlii noastre pe principiul dualist al instruițiunii și educațiunii, este rivniță astăzi de ori-care om doritor de binele țarii sale.

Trebuie să recunoaștem însă, că dacă visatul reformator s'ar înfășișa în momentele acestea, hotărît să umple lacunele învățămîntului nostru, dacă munca sa nu i-ar fi zadărnicită, ar întâmpina atit de multe piedici, în cît, spre a-și duce lucrarea la un bun sfîrșit, ar avea nevoie de cea mai îndelungată perseveranță, de o energie de fier și de o răbdare peste firea omenească. Ar avea de luptat, nu numai cu stăvile raționale, ci cu o întregă lume de datini și de moravuri, cu firea întregă a unei generații înrăite. E generația noastră, lumea din prejur, utilitară și egoistă, care ar zădărnici ori-ce pornire mai largă. Sunt obiceiurile corupte și decăzute cari ar înabași ori-ce avînt mai nobil.

... Și aci, o mică parenteză.
 Nu de mult vorbim cu unul dintre frunțaiți capitalei noastre, om tînar, care și-a făcut studiile în Germania; suflet, de o sinceritate și generozitate cum puțin sunt în țara asta.

«De cînd-spre-zecă ani m'am întors în țara românească, zicea dînsul, și toată vremea aceasta n'a făcut altceva de cit să-mi distrugă bucată cu bucată dragostea pe care o aveam de rominii noștri. E grozav, ce se petrece în țara aceasta. Niciieri n'am văzut o pornire sinceră, nicieri o faptă dezinteresată. Pretutindeni oportunism și utilitarism... Toți caută să se cîmpenească cu ceva. Cînd îți înfunde mîna pare că ar voi să-l pui ceva într'însă... Și nici un sentiment de lealitate, de recunoștință... Aici se cumpără inimile, se cumpără talentele,—totul se cumpără, aici. Caracterele lipsesc în țara românească. Și să vezi Germania!»

Cuvintele marelui comerciant sunt de sigur expresia sentimentelor mai ale tuturor oamenilor de bine: toți simt răul, cu aceeași profunzime dureroasă, dar cine pune umărul să-l abată?

Nu este de ajuns numai să se reformeze temelia școlii; acolo e începutul răului, dar desăvîrșirea vine atunci cînd copilul intră în «școala mare» a vieței, cînd ese din clasă și merge în familie, pe uliță, la adunări. Și, acum, fie-care dintre acestea hrănește năzuințele rele, favorizează înepăturile și le îndrumază spre desăvîrșită pierdere sufletască.

Eșind din clasă, în loc de cuvîntul bun al dascălului, aude glasul plin de răutate al părinților; îl vede urzind paguba vechiului, aude clevetirea și strigatul otrăvit, rului lor egoism.

În adunări, pe stradă, pretutindeni împrejurul său, vede pe semenii părinților săi, vinzîndu-și inima și cugetul, fățîrînd mița și abnegația, bătîndu-și joc de sentimentele mari și generoase, tăvălînd în noroiul unui suflet murdar tot ce poate fi sînt sub cerul țarii așteia.

Cum va putea să prinză rădăcini în inima lui, sentimentul pe care cuvîntul învățătorului său l-a făcut să încoțnească?

Cum se va putea pătrunde el de toată sfințenia cuvîntului patriotim, cînd îl va auzi batjocorit de toți șarlatanii, de toate gunoarele vorbitoare ale societății? Cum îl va putea respecta, cînd îl va vedea vîndut pe bani și terfelit ca o treanță nefolosită?

Și credința într'un Dumnezeu, sentimentul datoriei, al dezinteresării și al abnegației, cum o să le crează, cînd va vedea pe proiții altăritului vrăjășîndu-se între dișii, ca fiarele, bătîndu-și joc de legea pe care sunt chemați să o propoveduiească? Cum să nu fie copleșită sinceritatea unui suflet de copil de hipocrizia unei întregi generații?

Cum să nu fie înabașit glasul bunătății sufletului său, de urletul uriaș al lumii de hămesii după rele?

IVAN TURGHENIEFF

UN CUIB DE BOERNAȘI

Lisa nu răsuse nici un cuvânt, în vremea discuției, dar ascultase cu băgare de seamă pe Lavretzky, și împărțase laic păreră. De politică nu se interesa; dar disprețul lui Panșin față de Rusia, o rânje, Lisa nu se îndoaia să și iubea țara, dar simțea largul său numal cu adevărații ruși. Particularitatea spiritului rus o încanta; ea nu se simțea de loc să vorbească ceasuri înfregi cu starostele mamei sale, când el venea în oraș; ea vorbea ca egal, fără să fi simțit ceva deosebire întru-însa. Lavretzky simțea toate acestea; nici nu și-ar fi dat osteneala să răspundă lui Panșin; vorbea numai pentru Lisa.

Întoarse la Maria Dmitrevna și la Panșin, al căror pichet se prelungea. Cea din urmă boala făcută, stăpina casei părăsi în fine, ofțind, fotoliul său captiv; Panșin își luă palăria și sărută mîna Mariei Dmitrevna. — Sunt oameni fericiți, zise dînsul, cari, cel puțin, se pot bucura de desfătările nopții! Cit despre el, era nevoit să și-o petreacă la lucru, încovoiat pe niște hîrtoage negioabe. Salută rece pe Lisa, căci era neajutat pe ea că zăbovea cu răspunsul, și se depărta; Lavretzky îl urmă. El se despărțiră la poartă. Panșin cu virful bastonului său, își deșteptă vizitiul, se ghemui în droșcă, și trăsura plecă. Lavretzky nu se simțea dispus să se întoarcă acasă; se îndreptă spre cîmp! Rătăci multă vreme prin iarba jilavă de rouă; văzînd o strîmță cărare începu să meargă pe ea. Aceasta îl duse la o curte, în fața unei porțițe, pe care încercă să o deschidă cu o mișcare mașinală; poarta cedă, scriștînd ușor, ca și cum n'ar fi așteptat de cit apăsarea mîinii. Lavretzky se găsi într-o grădină, făcîndu-și pașii pe sub o alee pe țel și se opri încremînt; recunoscuse grădina Kaliniilor. — Soarta m'a împins aici, se gîndi dînsul. — Miezul nopții bătea la ceasornicul orașului... Lavretzky nu se gîndea la nimic, nu aștepta nimic; se bucura de ideea că se simte atît de aproape de Lisa; că se odihnește pe banca sa, în grădina sa, unde venea uneori dînsa să stea... Se vedea fereastra luminată a camerii Lisei, dar curînd o văzu întunecîndu-se. — Odihnește-te în tîna, fetiță blindă, murmură Lavretzky, cu privirea țintită pe fereastra căzută în întuneric. De odată lumina se ivi din noți la una

din ferestrele rîndului de jos, trecu la altă fereastră și apoi la o a treia... Cine-va mergea țînd o luminare în mîna... Să fie Lisa? — Cu neputință!... Lavretzky se sculă... O formă cunoscută se ivi: Lisa era în salon. Imbrăcată cu o rochie albă, cu șuvițele părului său căzîndu-și pe umeri, se apropia încet de masă, se aplecă și pînă jos sfîșnicul, căută ceva; apoi se îndreptă către grădina, albă, ușoară, svetlă: în prag se opri. Un fior zguduî mîmbrele lui Lavretzky. Numele Lisei îi scapă din buze. Tîna răta țesări și țucerea să pătrundă în tunerecul. — Lisa! repetă mai tare! Lavretzky eșind din umbră. Lisa, șovăitoare, își ridică fruntea cu spaimă și îl recunoscu. El o chemă pe nume de trei ori și-i întinse brațele. Ea se deslipi de poartă și intra în grădină. — D-ta! Inghîta ea, d-ta aici! — E-tu... e-tu... ascultă-mă, zise Lavretzky, cu glas înăbușit. Și apucîndu-i mîna, o duse la o bancă. Ea-l urmă fără împotrivire: cu chipul palid, cu ochii fierși, toate mișcările corpului îi exprima o negrăită umire. Lavretzky o rugă să stea jos și se așeză în fața ei. — Nu mă gîndeam să vii aici, întâmplarea m'a adus. — Te... te... te iubesc, zise dînsul cu o voce șoșoasă. Lisa ridică încet ochii asupra lui, se părea că a înțeles în sfîrșit ceea ce se petrecea și unde era. Încercă să se scule, dar în zadar și și acoperi fața cu mîinile. — Lisa, murmură Lavretzky, Lisa, repetă dînsul. Și ingenuche în fața ei. Lisa simți un fior ușor trecîndu-i prin corp și și strînse fața și mai mult în mîini.

— Ce ai! zise Lavretzky. — Luă seama că ea plîngea. Toata inima îi îngheț; înțelese rostul acestor lacrimi. — Nu cum-va m'ai iubi, cu adevărat? întrebă încet Lavretzky, atingîndu-i puțin genunchii. — Scoală-te, scoală-te, Teodor Ivanovici, zise tîna răta; ce facem noi aici? — El se sculă și se așeză pe bancă, alături de dînsa. Ea nu mai plîngea și se uita țîntă la el, cu ochii umezi. — Mi-e frică; ce facem noi? repetă ea. — Te iubesc, îi zise dînsul, sunt gata să-mi dau viața pentru d-ta. — Ea se cutremură încă o dată, ca și cum ar fi fost izbită în inimă, și ridică ochii spre cer. — Totul stă în mîna lui D-zeu, zise ea. — Dar tu, me iubesci, Liso? O să fim fericiți. — Ea și plecă ochii; el o apropie de sine și fruntea tînerii fete se rezimă de umerii săi... El îi ridică fruntea și îi căută buzele... — Peste o jumătate de ceas, Lavretzky era la ușa grădinei. O găsi închisă și sări peste zăplaz. Se întoarse în oraș străbătînd străzile adormite. — Piel trecut întunecos, zise dînsul. Mă iubesc, este a mea! De odată i se păru că aude în văzduh, pe deasupra capului său, un val de sunete vrăjite și triumfătoare. Se opri: sunetele răsunau încă și mai măret; se risipeau ca un torent armonios, și-i părea că ele cîntă și povesteau toată fericirea sa. Se întoarse: sunetele veneau de la două ferestre ale unei casei. — Lemn, exclamă Lavretzky, repezindu-se spre casă. Lemn! Lemn! strigă el mai tare. Sunetele se opriră și figura bătrînuil

muzicant, cu părul în neregulă, cu pieptul descoperit, se ivi la fereastră. — Ah! ah! exclamă el, d-ta ești? — Ce muzică maiestră e asta, Chrestofor Fedorovici? Rogu-te lasă-mă să intru. Bătrînul, fără să rostescă un cuvînt, îi aruncă cheea porții cu un gest de demnitate exaltată. Lavretzky năvăli în casă, și yru, intrînd, să se arunce în brațele lui Lemn; dar acesta, oprindu-l cu un gest poruncitor și arătîndu-i scaunul, zise pe rusește. — În sfîrșit, fruntea i se însemnă, își reluă liniște și răspunde cu un zîmbet la complimentele călduroase ale lui Lavretzky și apoi începu să plîngă, sîngîntînd ca un copil. — E curios, zise el, că ai venit tocmai în momentul de față; dar știu, știu totul. — Știi totul? zise Lavretzky uimil. — M'ai auzit, răspunde Lemn, și deci n'ai înțeles că știu totul? — Lavretzky nu putu să închiză ochii toată noaptea; stătu trîntit în pat. Și Lisa nu dormea nici ea; se ruga. — Să stai jos! să stai! Și se așeză la pian, aruncînd o privire mîndră împrejur și începînd... — Lavretzky, de la primele acorduri se înflăcăra, sunetele-i pătrundeau înima, plină încă de fericirile iubirii. — Încă o dată! Încă o dată! zise el, după cel din urmă acord. Bătrînul i-aruncă o privire de vultur, și lovi pieptul și zise în limba-i maternă: — Eu am făcut asta, căci sunt un mare muzicant. Și cîntă a doua oară marea-i compoziție... Lavretzky se apropie și i strînse în brațele sale. Lemn nu răspunde la îmbrățișările acestea; voi chiar să-l depărteze cu totul. Multă vreme îl privi nemigat și încruntat. (Va urma)

SINGURUL DEPOSIT DE TAPETE CARE VINDE EFTIN Strada REGALA, No. 9

PANAMA Le meilleur de tous

No. 7508 1897 Septembrie 22 CASA DE SCHIMB HESKIA & SAMUEL BUCUREȘTI

Table with columns: Cump., Vind. Rows include Rentă Amortisabilă, Obligat. de Stat, Municipale, etc.

TIPOGRAFIA "EPOCA" execută tot felul de lucrări atîngătoare de această artă.

TIPOGRAFIA "EPOCA" execută tot felul de lucrări atîngătoare de această artă.

VICHY VICHY-ÉTAT CÉLESTINS GRANDE-GRILLE HOPITAL

COCOS DE USINA DE GAZ 46 lei 46

SOBE! SOBE! SOBE! Helios, Parigine, Germane și Belgiane

SOBE AMERICANE VERITABILE SIRIUS Patent Regulator, model 1897

AGATOL PASTĂ PENTRU DINȚI FĂRĂ SAPUN

SOBE CALORIFERE BEGIANE Unica specialitate în felul lor

MELEDIC APĂ DE MASĂ FĂRĂ RIVALĂ FERUGINOASĂ - GAZOASĂ - FOSFATĂ

PRETUTINDENI chiar în țară, se caută persoane onorabile și active...

CELE MAI FINE STOFFE MODERNE PENTRU PARDESIURI, PALTOANE și COSTUME DE BARBAȚI LA GRÜN & C OMP.

WATSON & YOEELL MAȘINI AGRICOLE ȘI INDUSTRIALE BUCUREȘTI